

HMS i lokalforeninger

Innledning

Norges Jeger- og Fiskerforbund med sine nærmere 580 lokalforeninger i spissen legger i løpet av et år ned utallige timer på dugnad, aktiviteter og arrangementer. Jakt, fisk og foreningsliv er for oss kilde til glede og helse, men mye av det vi driver med omfatter også risiko. NJFF ønsker derfor å sette fokus på HMS-arbeid (helse, miljø og sikkerhet) i lokalforeningene, og hvordan vi som organisasjon på best mulig måte kan forbygge og unngå uønskede hendelser.

Denne brosjyren er ment som en veileder for hvordan du som lokalforening bør forholde deg til HMS-arbeid. Her får du verktøy som vil kunne hjelpe deg med å kartlegge din forening og som vil kunne bidra til å skape trygge rammer for den aktiviteten dere har.

Hvorfor HMS?

I flere ulike lover er det krav til at produksjon, produkter og tjenester skal oppfølge forskjellige sikkerhets- og kvalitetsbeskrivelser. Dette kjenner du kanskje fra arbeidslivet, og går under betegnelsen «Forskrift om systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter» (Internkontrollforskriften). Denne forskriften slår fast at HMS-arbeid skal følges opp på en systematisk måte, og at den som leder en virksomhet har ansvar for dette. Selv om forskriften er myntet på arbeidslivet tar stadig flere frivillige organisasjoner fatt på HMS-arbeid. Når risikofaktorer knyttet til HMS håndteres på en systematisk måte, bidrar man også til å gjøre det mindre sannsynlig at uønskede hendelser inntreffer. NJFF ønsker derfor at alle lokalforeninger aktivt skal vurdere sin forening og skape system og rutiner for å håndtere HMS. Her vil vi forklare deg hvordan du som lokalforening kan gå frem i dette arbeidet.

Hva skal lokalforeningene gjøre?

Selv om gjennomføringen av tiltakene for HMS-arbeid selvfølgelig er den viktigste delen av arbeidet, oppfordrer vi at alle foreninger skriftlig dokumenterer sitt arbeid med HMS. NJFF har utarbeidet en mal for denne dokumentasjonen som du finner på njff.no/organisasjon/HMS. Her kan du enkelt fylle inn den informasjonen som passer for din lokalforening. Bruk gjerne et styremøte der styret sammen kan kartlegge risikofaktorer. På de neste sidene finner du mer informasjon og eksempler på hvordan utfylt dokumentasjon kan se ut, og du kommer i gang med HMS-arbeidet ved å følge de fire punktene på de neste sidene.

NJFF HMS-anbefaling:

- Vær klar over at leder av foreningen har det overordnede ansvaret for HMS
- Dokumenter skriftlig foreningens HMS-arbeid
- Sett HMS opp som et fast årlig punkt på agendaen på styremøte, og gå igjennom risikofaktorer og rutiner

Hvordan gå frem:

Gå inn på njff.no/organisasjon/hms og fyll inn informasjon i malene for HMS-arbeid. Dokumentene samles og lagres som HMS-plan for din forening.

Maler som bør fylles ut:

1. Ansvar og organisering av HMS
2. Kartlegg din forening- risikovurdering
3. Rutiner for rapportering og avviksskjema
4. Sikkerhetsplakat for klubbhus og hytter

1. Ansvar og organisering av HMS

Det er lederen i foreningen som har det overordnede ansvaret for HMS, men det finnes helt sikkert andre personer i foreningen som også ivaretar sikkerhetsrutiner. Hvem er dette i din forening? Fyll ut skjema for «Ansvar og organisering av HMS».

Ansvar og organisering av HMS

Ansvar og organisering av HMS

1. Overordnet mål

Sikre alle som deltar på og arrangerer aktiviteter i regi av:	Hvalstadåsen JFF
---	------------------

2. Ansvar

Leder av foreningen har det overordnede ansvaret for HMS:	Espen Sjøilen
---	---------------

Andre personer med HMS-ansvar:	Administrasjon, personal og eiendom	Beate KC
	Personal	Tine RS
	(Krise-)kommunikasjon	EspenF
	..... (oppgave/område)	..... (navn)
	..... (oppgave/område)	..... (navn)

3. Organisering

Leder har ansvaret for at kartlagte risikofaktorer beskrevet i forenings HMS-plan gjennomgås av foreningens styre en gang i året. Leder har også ansvaret for at nye risikofaktorer kartlegges og kommer inn under HMS-planen.

2. Kartlegg din forening – risikovurdering

I en jeger- og fiskerforening foregår det mange aktiviteter som er forbundet med risiko. Hva gjelder for din forening? En enkel risikoanalyse kan bestå av to enkle spørsmål:

1. Hva kan gå galt? Begynn med å lage en liste over hvilke aktiviteter i deres forening som er forbundet med risiko.
2. Hva kan vi gjøre for å forhindre det? Tenk i gjennom, diskuter og noter hva dere kan gjøre for å forhindre det.

På njff.no/organisasjon/HMS finner du ferdige maler for noen av de vanligste aktivitetene som foregår i en jeger- og fiskerforening. Ved en gjennomgang av hvilke aktiviteter i foreningen det er forbundet risiko ved, vil dere sikkert komme frem til andre aktiviteter som ikke er beskrevet i malene. Disse kan fylles ut i ut punkt 7. «Andre aktiviteter i min forening».

1. Aktiviteter med barn og unge	2. Aktiviteter med vann	3. Skytebaner og skyting - Sikkerhetsinstruks
4. Klubbhus og hytter - El- og brannsikkerhet	5. Dugnad - Hytter - Vann - Verktøy - Arbeid i høyden	6. Forening - Mobbing - Grenseoverskridende adferd
7. Andre aktiviteter i min forening		

Dugnad

1.Mål

Sikre alle som deltar på og arrangerer dugnad i regi av:	Hvalstadåsen JFF
--	------------------

2.Risikofaktorer og håndtering

Hva kan gå galt?		Hva kan vi gjøre for å forhindre det?
Fall fra høyder	Fall ved maling, reparasjoner etc som medfører skader	Påse at sikkerhetsutstyr benyttes og arbeid sikres så godt som mulig.
Skade ved bruk av maskiner/verktøy	Alvorlige skader kan oppstå ved feil bruk av utstyr.	Retningslinjer for bruk av maskiner/utstyr og krav til verneutstyr. Sørg for opplæring.
Ergonomiske skader	Fysiske skader ved tunge løft etc	Sørg for hjelpemidler, og hjelp hverandre.
	.....(beskrivelse)	.....(beskrivelse)
	.....(beskrivelse)	.....(beskrivelse)
	.....(beskrivelse)	.....(beskrivelse)

3. Prosedyre ved uønskede hendelser

Følg prosedyrer beskrevet i «Rutiner for rapportering» og fyll ut «Avviksskjema».

3. Rutiner for rapportering og avviksskjema

Dersom det skulle oppstå uønskede hendelser i form av uhell, skader eller avvik hvordan kan konsekvensene reduseres? Dette skal rutiner for rapportering si noe om.

Rapporteringskjema er et dokument som skal benyttes når slike uønskede hendelser oppstår. Fyll ut skjemaet «Rutiner for rapportering» og sett deg inn «Avviksskjema».

HMS Rutiner for rapportering

Rutiner for rapportering

1. Alvorlighetsgrad

Alvorlige hendelser der liv og helse står eller kunne ha stått i fare:	<ul style="list-style-type: none"> - Kontakt aktuelle nødetater - Kontakt foreningens leder og NJFF Sentralt. - Avklare og forbered mediehåndtering i samarbeid med NJFFs informasjonsavdeling sentralt. - «Avviksskjema» skal fylles ut og sendes foreningsleder og eventuelt Arbeidstilsynet.
Mindre alvorlige hendelser:	<ul style="list-style-type: none"> - Kontakt foreningens leder - «Avviksskjema» fylles ut og sendes foreningsleder.

2. Kontaktopplysninger

Informasjonssjef, Espen Farstad	66792200/66792214/90722429
Generalsekretær, Espen Sjøilen	66792200/66792208/41563480
Adm.sjef, Beate Krokan Carlsson	66792200/66792210/40036137
Jaktkonsulent, Vidar Nilsen (skytteulykke)	66792200/66792237/95746100

HMS Avviksskjema

Avviksskjema for Hvalstadåsen JFF

1. Tid og sted

Tid:	12. mai 2017	Sted:	Hvalstadåsen JFF klubbhuset
------	--------------	-------	-----------------------------

2. Beskrivelse av hendelsen:

Falt ned fra stige ca 2 meter

3. Involverte personer:

Navn:	Telefonnummer:
Vidar Nilsen	66792200

4. Tiltak utført:

Kjørt på legevakten for sjekk. Alt ok, men skal ta det med ro i to dager.
Kjøpt inn sikkerhetssele.

5. Videre oppfølging:

Sikkerhetssele skal benyttes ved bruk av stigen.
Vidar oppfølgingstime hos lege om en uke.

4. Sikkerhetsplakat for klubbhus og hytter

De fleste foreninger har et klubbhus, og mange foreninger eier også hytter som benyttes av klubbens medlemmer eller som leies ut til andre. For å sikre forsvarlig bruk, og som hjelp dersom det oppstår uhell og ulykker, bør det henge opplåst sikkerhetsplakat i bygningene.

HMS Sikkerhetsplakat

Sikkerhetsplakat for Hvalstadåsen JFF klubbhuset

Koordinater:	Adresse:
59.857166, 10.461213	Hvalstadåsen 5, 1395 Hvalstad

Viktige telefonnummer

Brann	110
Politi	112
Medisinsk	113
Foreningsleder	Espen Sjøilen (66792200)
NJFF	66792200
Annet	Beate Krokan Carlsson (40036137)
Annet	Tine Rye-Sølvberg (93495060)